

Posudek práce

předložené na Matematicko-fyzikální fakultě
Univerzity Karlovy

- posudek vedoucího   posudek oponenta
 bakalářské práce   diplomové práce

Autor : Robert Jurenka
Název práce : Data z družic Kepler a TESS: pulzující a zákrytové hvězdy
Studijní program a obor : Fyzika/FP
Rok odevzdání : 2024

Jméno a tituly vedoucího : doc.RNDr.Petr Zasche, PhD.
Pracoviště : Astronomický ústav UK, MFF UK
Kontaktní e-mail : petr.zasche@matfyz.cuni.cz

Odborná úroveň práce:

- vynikající   velmi dobrá   průměrná   podprůměrná   nevyhovující

Věcné chyby:

- téměř žádné   vzhledem k rozsahu přiměřený počet   méně podstatné četné   závažné

Výsledky:

- originální   původní i převzaté   netriviální kompilace   citované z literatury   opsané

Rozsah práce:

- veliký   standardní   dostatečný   nedostatečný

Grafická, jazyková a formální úroveň:

- vynikající   velmi dobrá   průměrná   podprůměrná   nevyhovující

Tiskové chyby:

- téměř žádné   vzhledem k rozsahu a tématu přiměřený počet   četné

Celková úroveň práce:

- vynikající   velmi dobrá   průměrná   podprůměrná   nevyhovující

Slovní vyjádření, komentáře a připomínky vedoucího :

Autor práce p.Jurenka pojal celou svoji bakalářskou práci zodpovědně a kompletní analýzu dostatečně zevrubně. Vzhledem k tomu, že se pro něj jednalo o první seznámení s metodami současného astrofyzikálního výzkumu, tak se důkladně seznámil s redukcí dostupných dat, metodologií, používanými přístupy i vstupními předpoklady. Toto vše je pěkně shrnuto v první části jeho předkládané bakalářské práce.

Společně jsme vytipovali jeden zajímavý hvězdný systém, ve kterém se ukazují dva rozdílné astrofyzikální fenomény: zákryty i pulzace. Analýza takovýchto složitějších soustav není ani v dnešní době ničím triviálním a navíc jsou takovéto soustavy stále velmi vzácné (méně než 1% zákrytových dvojhvězd obsahuje pulzující složku). Moderní astrofyzikální metody modelování jako například software PHOEBE (PHysics Of Eclipsing BinariEs) umožňují naitovat tvar světelné křivky zákrytového systému, ale zakomponovat do modelování také pulzace již není standartně nabízeno programem. Proto velmi oceňuji nejen snahu pojmout modelování této složité soustavy komplexně a úkolu se zhostit. Ale také jako přílohu bakalářské práce poskytnout k dalšímu případnému využití kód k tomuto používaný, který bude moci otestovat v budoucnu kdokoli se bude zákrytovými plus pulzujícími soustavami zabývat.

Výsledné hodnoty parametrů, které z modelování vyplynuly byly navíc nad požadované zadání podrobeny jednoduchému MCMC testu a určeny nejistoty těchto hodnot. Porovnání s publikovanými výsledky je také součástí posledních kapitol práce a autor konstatuje dobrou shodu s publikovanými hodnotami. Stejně jako realistické zhodnocení, která ze zákrytových složek je tou skutečně pulzující. Nakonec i v poslední části porovnání dat z družice Kepler a TESS ukazuje, že danou metodou lze zpracovat i jiná vstupní data a výsledky se navzájem dobře shodují.

Považuji proto cíl práce za splněný, lze konstatovat, že se autor s nelehkým úkolem dobře vypořádal a dospěl k důvěryhodným výsledkům. Práci proto doporučuji uznat jako bakalářskou.

Případné otázky při obhajobě a náměty do diskuze:

K práci nemám téměř žádné výhrady. Chyb tam shledávám opravdu málo.

Mám pouze dvě otázky:

- Vzorec (2.2) hodnota periody dvojhvězdy – chybí porovnání s publikovanými hodnotami. Proč se liší a neshodují se ani v intervalu nejistot v porovnání s publikací Maceroni(2014)?
- Je nějaký zásadní rozdíl mezi výsledky z dat družice Kepler a TESS, pokud mezi oběma uplynulo více než 10 let času? Lze předpokládat vývoj periody pulzací, změnu úhlu omega, případně hodnoty periody. S přesností, jakou poskytují TESS data by mělo toto vše jít snadno odhalit.

Práci

doporučuji

nedoporučuji

uznat jako bakalářskou.

Navrhují hodnocení stupněm:

výborně velmi dobře dobře neprospěl/a

Místo, datum a podpis vedoucího : V Praze dne 24.7.2024